

Cuvânt înainte

Prezentul volum adună lucrările prezentate la colocviul *Recuperarea memoriei oraşului Tulcea, 1878-1948: împlinire sau deziderat?* organizat la Tulcea în perioada 24-26 septembrie 2012 în cadrul proiectului ”Tulcea 1878-1948: memoria unui oraş”, finanţat de Administraţia Fondului Cultural Naţional (Contractul-cadru de finanţare nr. 147/16 martie 2012).

Proiectul, iniţiat de Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, s-a derulat în perioada martie-noiembrie 2012, şi a avut ca parteneri: Muzeul de Istorie Naţională şi Arheologie Constanţa, Biblioteca Judeţeană „Ioan N. Roman” Constanţa, Universitatea „Ovidius” Constanţa, Universitatea „Dunărea de Jos” Galaţi, Asociaţia Ibida Tulcea.

Comunicările prezentate – respectiv, lucrările ce compun acest volum – se grupează pe câteva teme principale: **”Tulcea 1878-1948 – repere economice şi politice”**, **”Tulcea la început de veac XX”**, **”Tulcea 1878-1948 – viaţă social-politică”**, **”Oraşul Tulcea în documente de arhivă”**, **„Varia”**. Sunt, între materialele ce compun acest volum, lucrări de sinteză – privind „Chestiunea Dunării” în contextul Problemei Orientale (Al. Boboc-Cojocaru), rolul portului Tulcea în comerţul exterior al României moderne (1879-1914) (Constantin Ardeleanu), istoria Regimentelor 33 şi 34 infanterie dobrogene (Costin Scurtu), istoricul Catedralei „Sf. Nicolae” din Tulcea (Alexandrina Cuţui), de teoretizare politico-socială – a se vedea în acest sens studiul privind „Colonizările dobrogene – parte a unui proiect politic” (Enache Tuşa), de valorificare a presei locale în documentarea vieţii politice a Tulcei (Stoica Lascu) sau a vieţii cotidiene a oraşului (Corina Apostoleanu, Mădălina Lasca), de recuperare a valorii documentare – pentru Tulcea – a operei artistice a lui Constantin Găvenea (Keita Ibrahima), a scrierilor unor peregrini (Ion Bitoleanu) sau a unor monografişti ai Dobrogei de la începutul veacului XX, precum Marin Ionescu-Dobrogianu (Luminiţa Stelian). Marele câştig al colocviului, respectiv, volumului, şi, implicit, proiectului, constă în valorificarea – pentru diferite aspecte ale istoriei oraşului în perioada dată – a unor documente de arhivă inedite privind, spre exemplu, portul Tulcea (Ligia Dima), situaţia pieţei Tulcea la 1944 (Daniel Flaut), patrimoniul imobil al primăriei Tulcea la 1941 (Lavinia Vizauer), situaţia evreilor în anii celui de-Al Doilea Război Mondial (Florin Stan), aspecte legate de viaţa şi activitatea unor personalităţi locale: antreprenorul

și omul politic Ștefan Borș (Mădălina Ciocoiu), mitropolitul Nichifor de Carpat și sculptorul Vasile M. Chiriachide (Lăcrămioara Manea), avocatul Grigore Cuculis (Lavinia Gheorghe). Notăm apoi prezentarea – în premieră pentru lumea științifică – a *Monografiei județului Tulcea*, redactată la 1938 de către Const. A. Cristofor, insistându-se – de către autorul prezentării, Daniel Flaut, – asupra valorii documentare a acesteia și a necesității ca ea să vadă lumina tiparului. Nu în ultimul rând, eforturile extraordinare făcute de specialiști în vederea salvării navei „Republica” – navă clasată în Tezaurul patrimoniului cultural național, navă-simbol a orașului Tulcea, și a importanței patrimoniului tehnic din domeniul navigației pentru istoria României ne sunt făcute cunoscute grație contribuției semnate de Andreea Croitoru.

Avem, așadar, o diversitate de subiecte și problematici legate de istoria orașului Tulcea din perioada 1878-1948, care valorifică plenar documente de arhivă – în majoritate aduse acum pentru întâia oară la cunoștința publicului – provenind din colecțiile Institutului de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” Constanța, fondurile Arhivelor Naționale din Tulcea și Constanța, Primăriei Tulcea, Direcției Județene a Patrimoniului Cultural Național Tulcea, dar și din arhive personale. Autorii acestor studii sunt atât specialiști consacrați în domeniul istoriei moderne și contemporane a Dobrogei, cât și tineri aflați la debutul carierei lor științifice.

Volumul va constitui, cu siguranță, o contribuție la studiul istoriei orașului Tulcea și, implicit, a Dobrogei, pentru perioada care succede reintegrării acestui ținut în granițele statului românesc până la instaurarea regimului comunist și, ne place să credem, debutul unui efort de recuperare științifică a memoriei orașului de la porțile Deltei.

Datorez mulțumiri echipei de proiect și tuturor celor implicați în studierea istoriei orașului, prezenți la colocviul *Recuperarea memoriei orașului Tulcea, 1878-1948: împlinire sau deziderat?* și semnatari ai contribuțiilor din acest volum.

Dr. Mihaela Iacob – manager proiect